

VILNIAUS MAIRONIO PROGIMNAZIJOS BUDĖTOJO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. I-9

I. BENDROJI DALIS

1. Vilniaus Maironio progimnazijos budėtoju (toliau - budėtojas) gali dirbti asmuo, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Budėtojas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti mokyklos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Budėtojas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Budėtojas privalo nedirbti su netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Budėtojas privalo atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.

8. Budėtojas privalo informuoti mokyklos direktorių, apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali keiti pavojų darbuotojų, mokinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Budėtojas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti Progimnazijos direktoriui arba kuruojančiam direktoriaus pavaduotojui, jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Budėtojui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II. BUDĖTOJAS PRIVALO

12. Žinoti ir tiksliai vykdyti darbo tvarkos taisykles, saugiam darbui keliamus reikalavimus.

13. Mokėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ir kitiems nukentėjusiems nelaimingo atsitikimo metu.

14. Pastebėjęs gaisrą budėtojas nedelsdamas turi pranešti ugniagesiams pagalbos telefonu 112, iškviešti į gaisravietę mokyklos administracijos darbuotojus, gesinti gaisro židinį turimomis gaisro gesinimo priemonėmis.

15. Žinoti kaip jam elgtis kilus gaisrui, kur laikomos pirminės gaisro gesinimo priemonės, mokėti praktiškai jas panaudoti gaisro gesinimui.

16. Laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

17. Informuoti Progimnazijos direktorių ir jo įgaliotą asmenį apie situaciją darbo vietose ar kitose vietose, kuri, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai.

18. Vykdyti Progimnazijos direktoriaus ir jo įgaliotų asmenų teisėtus nurodymus.

III. BUDĖTOJO TEISĖS

19. Reikalauti, kad Progimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo užtikrintų saugų darbą.
20. Nustatyta tvarka atsisakyti dirbti, jeigu yra pavojus sveikatai ar gyvybei, taip pat dirbti tuos darbus, kurie nesulygti darbo sutartimi ir kuriuos saugiai atlikti neišmokytas.
21. Nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų atlyginta žala, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.
22. Nedirbti su netvarkingomis darbo priemonėmis – apie tai informuoti Progimnazijos direktorių ar jo įgaliotą asmenį.

IV. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

23. Elektros srovės poveikis dėl netvarkingos instaliacijos, kištukinių lizdų.
24. Galimas užpuolimas.
25. Nervinė įtampa.

V. BUDĖTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

26. Budėtojas atėjęs į budėjimą turi susipažinti su priėmimo – perdavimo žurnalo įrašais ir apie pažeidimus pranešti Progimnazijos administracijai.
27. Patikrinti ar veikia saugaus praėjimo kontrolės įrenginys.

IV. BUDĖTOJO VEIKSMAI DARBO METU

28. Saugiai atlikti veiksmus numatytus pareiginiėje instrukcijoje.
29. Įvykus inžinerinių komunikacijų avarijai – prakiuro vandentiekio, šildymo sistemos įrenginiai, sugedo elektros tinklai, braunasi pašaliniai asmenys į patalpas, budėtojas privalo nedelsiant pranešti apie įvykį Progimnazijos administracijai.
30. Visais atvejais budėtojo pranešimai ir iškvietimai turi būti aiškūs, trumpi.
31. Budėtojui draudžiama liesti inžinerinių komunikacijų išjungimo (uždarymo) prietaisus (mygtukus, sklendes, čiaupus ir t.t.), kurie jam nenurodyti, kuriais naudotis jis neišmokytas.
32. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.

VII. ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

33. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.
34. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.
35. Nepalikti be priežiūros įjungtų elektros prietaisų.
36. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.
37. Eksploatuojant elektros įrenginius draudžiama:
  - 37.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;
  - 37.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.
38. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:
  - 38.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;
  - 38.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;
  - 38.3. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VIII. GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

39. Vengti veiksmy, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.
40. Rūkyti mokyklos patalpose ir teritorijoje draudžiama.
41. Pastebėjus darbo metu įrankių gedimus, netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti mokyklos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.
42. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112.
43. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti Progimnazijos direktorių ar jo įgaliotą asmenį apie gaisrą.

IX. VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

44. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dinga elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį Progimnazijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.
45. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį Progimnazijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.
46. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti Progimnazijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.
47. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti Progimnazijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.
48. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį Progimnazijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

X. VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

49. Sutvarkyti darbo vietą.
  50. Uždaryti patalpų langus, užrakinti duris, raktus padėti į jų saugojimo vietą.
  51. Išjungti elektros prietaisus, jei jie neįjungti specialiaame režime.
  52. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti Progimnazijos direktorių ar jo įgaliotą asmenį.
-